

1. Hoàn cảnh Is ra đời CNXHKKH

đk ktxh

Về kt

- cm công nghiệp đã làm xuất hiện 1 llsx mới, đó là nền đại công nghiệp, mà tác động của nó vào phương thức sx tbcn ngày càng sâu rộng, cả về qmô sx & năng suất lđ, kinh nghiệm quản lý
- Kết quả tất yếu của tác động ấy:
 - vừa làm cho llsx pt
 - vừa dẫn tới mâu thuẫn giữa llsx & qh sx tbcn ngày càng gia tăng
 - n~ cuộc khủng hoảng hh thừa theo chu kỳ & hiện tượng ng lđ thất nghiệp càng nhiều

⇒ chứng tỏ sự chiến thắng 1 cách thuyết phục về phương diện kt của gcts trc gc phong kiến

Về xh

- gcts & gccn trở thành 2 gc cơ bản trg xh, vừa nương tựa vào nhau để cùng tồn tại, vừa có mâu thuẫn đối kháng với nhau về lợi ích
- Cuộc đtr của gccn chống lại sự thống trị áp bức của gcts, biểu hiện về mặt xh của mâu thuẫn ngày càng quyết liệt giữa llsx mang tính chất xh với qhsx dựa trên chế độ chiếm hữu tư nhân tbcn về tư liệu sx
- Nhiều cuộc khởi nghĩa, nhiều ptrào đtr đã bắt đầu có tổ chức & trên qmô rộng khắp

⇒ lần đầu tiên gccn đã xuất hiện như 1 lực lượng ctrị độc lập với n~ yêu sách kt, ctrị riêng của mình & đã bắt đầu hướng thẳng mũi nhọn của cuộc đtr vào kẻ thù chính của mình là gcts

⇒ phải có 1 hệ thống lý luận soi đường & 1 cương lĩnh ctrị làm kim chỉ nam cho hành động cm

Tiền đề kh & tư tưởng lý luận

Tiền đề kh

trg kh tự nhiên, n~ phát minh vạch thời đại trg vật lý & sinh học đã tạo ra pt đột phá có tính cm

- Học thuyết Tiến hóa của Charles Darwin
- Định luật Bảo toàn & chuyển hóa năng lượng của M.V.Lômônôxốp & Maye
- Học thuyết tế bào Matthias Jakob Schleiden & Theodor Schwann

⇒ là

- cơ sở kh cho sự ra đời của chủ nghĩa duy vật biện chứng & duy vật ls
- cơ sở pp luận để nghiên cứu n~ vấn đề lý luận ctrị-xh của các nhà sáng lập cnxhkh sau này

Tiền đề tư tưởng lý luận

- trg khxh cũng có n~ thành tựu đáng ghi nhận, sự ra đời của:
 - triết học cổ điển Đức: Georg Wilhelm Friedrich Heghen & Lutvic Phoiơbắc
 - kt ctrị học cổ điển Anh: Adam Smith & David Ricardo
- n~ tư tưởng xhcn ko tưởng do các nhà xhcn ko tưởng Pháp, Anh đã có n~ giá trị nhất định
 - Thể hiện tinh thần phê phán, lên án chế độ quân chủ chuyên chế & chế độ tbcn đầy bất công, xung đột, của cải khánh kiệt, đạo đức đảo lộn, tội ác gia tăng
 - Đưa ra nhiều luận điểm có giá trị với xh tương lai
 - về tổ chức sx & phân phối sản phẩm xh
 - nêu ra vai trò của công nghiệp & khkt
 - về xóa bỏ sự đối lập giữa lđ chân tay & lđ trí óc
 - về sự nghiệp giải phóng phụ nữ; về vai trò ls của nhà nước
 - Chính n~ tư tưởng có tính phê phán & sự dẫn thân trg thực tiễn của các nhà xhcn ko tưởng, trg chừng mực, đã thức tỉnh ptrào đtr của gccn & ng lđ

2. Vai trò của C.Mác & Ph.Ăngghen đv sự ra đời Sự chuyển biến lập trường triết học & lập trường ctrị

- C.Mác & Ph.Ăngghen đã sớm nhận thấy n~ mặt tích cực & hạn chế trg triết học của Hêghen & Phoiơbắc
 - kế thừa “cái hạt nhân hợp lý”, cải tạo & loại bỏ cái vỏ thần bí duy tâm để xd nên lý thuyết mới của phép biện chứng
 - kế thừa chủ nghĩa duy vật của Phoiơbắc, khắc phục tính siêu hình & n~ hạn chế ls khác để xd lý luận mới của chủ nghĩa duy vật
- Chỉ trg 1 thời gian ngắn (từ 1843-1848) vừa hoạt động thực tiễn, vừa nghiên cứu kh, C.Mác & Ph.Ăngghen
 - đã có nhiều tác phẩm lớn “Thời trẻ” thể hiện quá trình chuyển biến lập trường triết học & lập trường ctrị
 - từng bước củng cố, dứt khoát, kiên định, nhất quán & vững chắc lập trường đó
 - mà nếu ko có sự chuyển biến này thì chắc chắn sẽ ko có CNXHKKH

3 phát kiến vĩ đại của C.Mác & Ph.Ăngghen

CNDVLS

- Có ý nghĩa như pp luận chung nhất để nghiên cứu xh tbcn, từ đó sáng lập ra 1 trg n~ học thuyết kh lớn nhất mang ý nghĩa vạch thời đại cho khxh pt lên tầm cao mới
- “Học thuyết duy vật ls” mà nội dung cơ bản của nó là lý luận về “hình thái ktxh” chỉ ra bản chất của sự vận động & pt của xh loài ng

⇒ là

- phát kiến vĩ đại thứ nhất của C.Mác & Ph.Ăngghen
- cơ sở về mặt triết học khẳng định sự sụp đổ của gcts & sự thắng lợi của gccn đều tất yếu như nhau

Học thuyết GTTD

- trg CNTB, sức lđ của công nhân
 - là loại “hh đặc biệt”
 - mà nhà tư bản, gcts đã mua & có n~ thủ đoạn tinh vi
 - chiếm đoạt ngày càng lớn “giá trị thặng dư” được sinh ra nhờ bóc lột sức lđ của công nhân mà nhà tư bản, gcts ko trả cho công nhân

⇒ là

- nguyên nhân cơ bản làm cho mâu thuẫn giữa gccn & gcts tăng lên ko thể dung hòa trg khuôn khổ CNTB
- sự luận chứng kh về phương diện kt khẳng định sự diệt vong của CNTB & sự ra đời của cnxh là tất yếu như nhau

Học thuyết về SMLS TTG của gccn

- Khắc phục 1 cách triệt để n~ hạn chế có tính ls của cnxh ko tưởng đã luận chứng về
 - phương diện ctrị - xh của sự diệt vong ko tránh khỏi của CNTB
 - sự ra đời tất yếu của cnxh.
- Lãnh đạo, tổ chức thắng lợi cm xhcn ở mỗi nước & trên TTG là SMLS có tính chất TTG của gccn

Tuyên ngôn của ĐCS đánh dấu sự ra đời của CNXHKKH

- Được sự uỷ nhiệm của n~ ng cộng sản & công nhân quốc tế, 24/2/1848, Tuyên ngôn của ĐCS do C.Mác & Ph.Ăngghen soạn thảo được công bố trc TTG
 - đánh dấu sự ra đời của CNXHKKH
- Nội dung: nêu & phân tích 1 cách có hệ thống ls & logic hoàn chỉnh về n~ vấn đề cơ bản nhất, đầy đủ, xúc tích & chặt chẽ nhất thu tóm hầu như toàn bộ n~ luận điểm của CNXHKKH
- Giá trị
 - là cương lĩnh ctri
 - là kim chỉ nam hành động của toàn bộ ptrào cộng sản & công nhân quốc tế
 - là ngọn cờ dẫn dắt gccn & ndld TTG

3. n~ đk khách/chủ quan qđịnh SMLS của gccn

Khách quan

Địa vị ktxh

gccn là

- n~ ng gắn chặt với llsx tiên tiến nhất & là ng đại biểu cho phương thức sx mới
- gc duy nhất có khả năng lãnh đạo xh xd llsx & qh sx mới trg sự kết hợp thống nhất & pt mạnh mẽ

⇒ là ng “đào huyệt” chôn CNTB, xd chủ nghĩa cộng sản còn do chính n~ mâu thuẫn nội tại, vốn có trg lòng của CNTB tạo nên

Địa vị ctri - xh

gccn là

- con đẻ của nền sx đại công nghiệp, được nền đại công nghiệp
 - rèn luyện về tính tự giác, tính kỷ luật, sự đoàn kết
 - tổ chức lại thành 1 lực lượng xh hùng mạnh
- gc cm triệt để nhất
 - chống lại chế độ áp bức, bóc lột, bất công
 - thực hiện giải phóng gc & toàn xh khỏi chế độ tbcn
 - xd chế độ xh mới tốt đẹp hơn
 - xh cộng sản mà giai đoạn đầu là xh xhcn
 - trg cuộc đtr ấy, họ chỉ mất xiềng xích & được cả thế giới về mình

⇒ gccn trở thành

- gc cm triệt để nhất bởi sự giác ngộ sâu sắc về địa vị ls của mình
- được lý luận của CNXHKKH soi sáng, dẫn đường; biến gccn từ gc “tự nó” thành gc “vì nó”
- Sự phản kháng quyết liệt & triệt để của gccn đv gcts đã làm cho họ trở thành gc cm triệt để nhất ý chí & lực lượng kiên quyết chống lại chế độ áp bức, bóc lột tbcn
- đk sinh hoạt khách quan của họ qđịnh họ phải tự giải phóng, tự cứu lấy mình bằng cách giải phóng toàn xh khỏi chế độ áp bức, bóc lột, bất công tbcn

Chủ quan

- Bản thân gccn phải pt về số lượng, chất lượng
 - pt về lượng của gccn thể hiện sự tăng trưởng về
 - số lượng
 - tỷ lệ lđ công nghiệp trg nền kt

- Sự pt về chất của gccn được thể hiện ở năng lực làm chủ công nghệ hiện đại & ý thức giác ngộ gc, giác ngộ dt.
- gccn phải tự xd thành chính đảng
 - phải có chiến lược, sách lược & pp cm đúng đắn, sáng tạo
 - phù hợp với đk hoàn cảnh cụ thể
 - phải lôi cuốn, tập hợp được đông đảo quần chúng nd đi theo Đảng để làm cm
- Chỉ có ĐCS lãnh đạo, gccn mới chuyển từ đtr tự phát sang đtr tự giác, độc lập về mặt ctrị
 - phải có 1 chính đảng vững mạnh của gccn
 - nắm vững chủ nghĩa ML
 - có đường lối chiến lược, sách lược đúng đắn
 - qh mật thiết với quần chúng
 - có khả năng tập hợp đoàn kết rộng rãi các gc & tầng lớp nd & toàn dt
- Trình độ lý luận cho phép gccn nhận thức đầy đủ, sâu sắc
 - vị trí, vai trò của mình trg xh
 - nggốc tạo nên sm
 - biết tạo nên sm đó bằng sự đoàn kết với các gc, tầng lớp trg xh
 - nhận rõ mục tiêu, con đường & n~ biện pháp đtr
 - tự giải phóng gc mình
 - giải phóng cả xh
 - giải phóng nhân loại

4. Khái niệm dt & cương lĩnh dt của chủ nghĩa ML

Khái niệm dt

Theo nghĩa hẹp

- dùng để chỉ 1 cộng đồng ng
 - có mối liên hệ chặt chẽ & bền vững
 - có chung sinh hoạt kt
 - có ngôn ngữ riêng
 - vh có n~ đặc thù
 - xuất hiện sau bộ lạc, bộ tộc
 - kế thừa & pt cao hơn n~ nhân tố tộc ng ở bộ lạc, bộ tộc
 - thể hiện thành ý thức tự giác tộc ng của dân cư cộng đồng đó

Theo nghĩa rộng

- dùng để chỉ 1 cộng đồng ng
 - ổn định làm thành nd 1 nước
 - có lãnh thổ qg
 - có nền kt thống nhất
 - có ngôn ngữ chung
 - có ý thức về sự thống nhất của mình
 - gắn bó với nhau bởi quyền lợi ctrị, kt, truyền thống vh & truyền thống đtr chung trg suốt quá trình ls lâu dài

Cương lĩnh dt của chủ nghĩa ML

- Các dt hoàn toàn bình đẳng

- xoá bỏ tình trạng dt này đặt ách nô dịch lên dt khác trên cơ sở thủ tiêu tình trạng gc này áp bức gc khác
- từng bước khắc phục tình trạng chênh lệch trg sự pt của các dt
- tạo đk thuận lợi để các dt còn ở trình độ lạc hậu, bằng sự nỗ lực của chính mình cùng với sự giúp đỡ của các dt anh em pt nhanh trên con đường tiến bộ
- Các dt có quyền tự quyết:
 - là quyền thiêng liêng nhất của mỗi dt đv vận mệnh của dt mình
 - bao gồm
 - quyền tự do phân lập thành cộng đồng qg dt độc lập
 - quyền tự nguyện liên hiệp với các dt khác trên cơ sở bình đẳng
 - để có đủ sm
 - chống nguy cơ xâm lược từ bên ngoài
 - giữ vững độc lập chủ quyền
 - có thêm n~ đk thuận lợi cho sự pt qg - dt
- Đoàn kết gccn các dt trg cuộc đtr xoá bỏ áp bức dt & xd mqh mới giữa các dt
 - phản ánh
 - bản chất quốc tế của ptrào công nhân
 - sự thống nhất giữa sự nghiệp giải phóng dt & giải phóng gc
 - đảm bảo cho ptrào dt có đủ sm để giành thắng lợi
 - Việc thực hiện quyền bình đẳng & quyền dt tự quyết là tùy thuộc vào sự đoàn kết, thống nhất gccn các dt trg từng qg cũng như trên TTG
 - Chỉ có đứng vững trên lập trường của gccn mới
 - thực hiện được quyền bình đẳng & quyền tự quyết đúng đắn
 - khắc phục được thái độ kỳ thị, lòng thù hận dt
 - ⇒ đoàn kết được ndld các dt trg cuộc đtr vì độc lập dt, dân chủ & tiến bộ xh
- ⇒ sự thắng trầm của ls nhân loại đã ko bác bỏ cương lĩnh dt của chủ nghĩa ML, trái lại, hiện thực ls đã
 - cung cấp thêm các sự kiện để xác nhận sự đúng đắn của cương lĩnh
 - đòi hỏi sự vận dụng cương lĩnh đó cho phù hợp với đk ls cụ thể của từng dt, từng qg trg thời đại ngày nay
- ⇒ Cương lĩnh dt của chủ nghĩa ML
 - là 1 bộ phận trg cương lĩnh cm của gccn & ndld trg sự nghiệp đtr giải phóng dt, giải phóng gc
 - là cơ sở lý luận của đường lối chính sách dt của các ĐCS & Nhà nước trg các qg đang quá độ lên cnxh

5. tôn giáo

- Định nghĩa
 - Tôn giáo là 1 hình thái ý thức xh phản ánh hư ảo hiện thực khách quan
 - qua sự phản ánh của tôn giáo các sm tự phát trg tự nhiên, xh đều trở nên thần bí.

Bản chất

- Tôn giáo là 1 hiện tượng xh tiêu cực vì
 - Khác với sự sáng tạo ra ngôn ngữ, công cụ sx
 - n~ sáng tạo này là đk để giúp cng vươn lên làm chủ tự nhiên, xh

- thì cng sinh ra tôn giáo xong lại bị
 - phụ thuộc, sợ hãi
 - phục tùng tôn giáo vô đk.
- Về phương diện thế giới quan
 - các tôn giáo mang thế giới quan duy tâm
 - có sự khác biệt với thế giới quan duy vật biện chứng, kh của chủ nghĩa ML.
- 1 số tôn giáo, thông qua các giáo thuyết & các hành vi cực đoan khác
 - đã kìm hãm nhận thức & khả năng vươn lên của cng, trc hết là n~ tín đồ
 - thậm chí đẩy họ đến n~ hành động đi ngược lại trào lưu, xu thế văn minh.
- Ở 1 số khía cạnh nhất định, tôn giáo có tính tích cực:
 - Hầu hết các tôn giáo đều có giá trị về mặt đạo đức
 - Ví dụ Phật giáo luôn nhắc cng sống hướng thiện, bao dung, đoàn kết với nhau
 - Có giá trị về mặt văn hóa.
 - Có khả năng đoàn kết nd.
- Ở 1 cách tiếp cận khác, tôn giáo còn được hiểu là 1 thực thể xh với các tiêu chí cơ bản
 - Có đẳng tối cao để tôn thờ
 - Có giáo lý, giáo luật, lễ nghi
 - Có cơ sở thờ cúng
 - Có hệ thống giáo hội để quản lý
 - Có hệ thống tín đồ
- Tín ngưỡng
 - là lòng tin của cng vào 1 lực lượng siêu nhiên nào đó.
- Mê tín dị đoan
 - là lòng tin của cng vào 1 lực lượng siêu nhiên nào đó
 - nhưng tin 1 cách mù quáng, mù muội
 - gây ra n~ ảnh hưởng xấu đến sức khỏe, vật chất, tinh thần.
- Cường tín
 - là lòng tin của cng vào sm của 1 thế lực siêu nhiên nào đó
 - gây ảnh hưởng rất xấu đến cng, nguy hiểm đến tính mạng.

Nggốc của tôn giáo

Nggốc tự nhiên, ktxh

- Cuối xh công xã nguyên thủy có rất nhiều vấn đề nảy sinh trg tự nhiên
 - làm cho cng sợ hãi & bất lực trc sm của tự nhiên
 - nên đã thần thánh hóa các sm của tự nhiên
 - để hình thành nên các biểu tượng tôn giáo
- Khi xh có sự phân chia gc, có áp bức bóc lột bất công
 - cng ko giải thích được nguyên nhân của n~ bất công trg xh
 - từ đó họ nghĩ cuộc sống của họ bị chi phối bởi các lực lượng siêu nhiên nào đó

Nggốc nhận thức

- Trình độ nhận thức của cng đã pt đến 1 mức độ nhất định
 - tuy nhiên còn rất nhiều vấn đề cng chưa giải thích được
 - đó là mảnh đất cho tôn giáo tồn tại

Nggốc tâm lý

- Sự sợ hãi trc sm tự phát của thiên nhiên & xh dẫn cng đến nhờ cậy thần linh
 - ngay cả n~ nét tâm lý như

- tình yêu
- lòng biết ơn
- sự kính trọng
- trng mqh giữa cng với tự nhiên & cng với cng
- nhiều khi cũng được thể hiện qua tín ngưỡng, tôn giáo.

Ngắt giải quyết vấn đề tôn giáo thời kỳ quá độ lên cnxh

- Tôn trọng, đảm bảo quyền tự do tín ngưỡng & ko tín ngưỡng của nd:
 - Do tôn giáo còn đáp ứng được nhu cầu tinh thần của 1 bộ phận quần chúng nd.
 - Tôn trọng & đảm bảo nhu cầu đó thể hiện bản chất của nền dân chủ xhcn.
 - Tôn trọng quyền tự do tín ngưỡng & ko tín ngưỡng
 - thể hiện ở chỗ với mọi ng dân theo hay ko theo tôn giáo đều bình đẳng trc pháp luật về quyền & nghĩa vụ.
- Khắc phục dần n~ ảnh hưởng tiêu cực của tôn giáo:
 - pt đời sống vật chất, pt đời sống tinh thần, xd ấm no hạnh phúc trng hiện thực.
 - Thoát được áp bức bóc lột
- Phân biệt 2 mặt ctrị & tư tưởng:
 - Mặt tư tưởng
 - Phản ánh mâu thuẫn ko đối kháng giữa
 - n~ ng theo tôn giáo khác nhau
 - n~ ng ko theo tôn giáo & theo tôn giáo.
 - Giải quyết
 - Giáo dục, thuyết phục giải thích để nd nhận thức đúng vấn đề
 - tránh n~ sai lầm ko đáng có
 - phải lâu dài, kiên trì mới đạt hiệu quả.
 - Mặt ctrị
 - Phản ánh mâu thuẫn đối kháng
 - giữa các thế lực lợi dụng tôn giáo để thực hiện mục đích xấu
 - trái với ndld nhằm xd đất nước, xd cnxh.
 - Giải quyết: Kịp thời, dứt khoát, thận trọng